

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی:

راهی جز توسعه اشتغال مولد نداریم

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی با تأکید بر اینکه راه نجات ایران از نظر هدف گذاری از مسیر توسعه عادلانه عبور می کند، گفت: برای تحقق این هدف راهبرد محوری باید راهبرد اصلی بسط فرصت های شغلی مولد باشد.

به گزارش جماران، فرهاد مؤمنی تأکید کرد در شرایط کنونی به جای اینکه بیشمار اهداف مختلف و عمومیتناقص را کنار هم بگذاریم، هدف اصلی را بسط فرصت های شغلی مولد قرار دهیم. در سند برنامه ششم که در سازمان برنامه تهیه شده بود، حدود ۱۹۶ هدف کلی و حدود ۵۶۶ استراتژی معرفی کردند. این شیوه برنامه ریزی مایه تأسف است. به جای آن باید همه توان خودمان را روی اشتغال مولد متمرکز کنیم و همه ظرفیت ها و توانایی های مادی هم در آن مسیر تنظیم شود. این صاحب نظر اقتصاددان ایران با تأکید بر نیاز ضروری کشور به گفت و گوهای کارشناسی و شفافیت فرآیند تصمیم سازی اقتصادی گفت: در شرایط کنونی بیش از هر چیز کشور مادر گروه از مسائل نیاز به درک عالمانه دارد. گروه اول از مسائل اینکه اکنون چه کارهایی را نباید انجام دهیم یا چه روندهایی هستند که اختلال های بزرگ در عملکرد اقتصادی - اجتماعی ما پدید آوردند. گروه دوم از مسائل جنبه ایجابی است، بدین معنا ما برای برون رفت از چالش ها و گرفتاری هایی که با آن روبه رو هستیم باید به سمت چه فعالیت های ایجابی مشخصی حرکت کنیم. آن چیزی که تقریباً در باره اش اتفاق نظر وجود دارد این است که در این زمینه هیچ نسخه شسته و رفته ای قابل تهیه شدن توسط یک فرد یا گروه خاص نیست بنابراین ما برای نیل به درک عالمانه و هویت جمعی یخشیدن به آن به شدت نیازمند هستیم که به سمت شفاف سازی مناسبات و فرآیندهای تصمیم گیری و تخصیص منابع حرکت کنیم که ابتدا واقعیت ها همان گونه که

هستند دیده شوند، دست کاری نشده باشند. مسأله بعدی اینکه باید یک باب جدی از گفت و گوهای کارشناسی در حیطه های تخصصی در این زمینه باز کنیم. استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی گفت: یکی از حیاتی ترین مسائل در شرایط کنونی ایران این است که ما مفهوم تولید را شفاف کنیم چرا که اکنون خود تولید یکی از مهمترین ابزارها و محمل ها برای مسابقه رانت جویی در ایران شده است. باید گفته شود هر وقت مادر باره تولید صحبت می کنیم، منظور تولید توسعه گراست و تولید توسعه گرا هم تولیدی است که دو قابلیت عمده دارد: نخست قابلیت رفع فقر و سپس قابلیت کاستن از عقب ماندگی نظام ملی در مقایسه با کشورهای دیگر.

مؤمنی با تأکید بر اینکه به طیف وسیعی از شفاف سازی ها نیاز داریم، گفت: بهمین سال ۱۳۹۷ معاون وزیر کار در زمینه اشتغال درباره فرصت های شغلی ایجاد شده در سال ۱۳۹۷ گزارش داد و ادعا کردند که در یک سال منتهی به پاییز، ۶۰ هزار شغل ایجاد شده است. بعد خودشان گفتند بخش اعظم شغل هایی که ایجاد شده مربوط به اشتغال های غیر رسمی است. از یک سو ما با بسط اشتغال های غیر رسمی روبه رو هستیم و از سوی دیگر ما با بزرگ نیروی کار در صنعت کارخانه ای روبه رو هستیم. صرف نظر از اینکه ایشان به عنوان یک مقام رسمی چگونه توانستند آمار درباره بخش غیر رسمی به دست آورند، ایشان تصریح کردند ما به جای اینکه به تولید صنعتی مدرن اتکا داشته باشیم یا صنعت زدایی روبه رو هستیم، بدین معنا این مسیر یک مسیر رو به توسعه نیست، به دلیل اینکه ویژگی مشترک مشاغل در بخش غیر رسمی عموماً این است که نه قادر به رفع فقر است و نه چندان کمکی به حداقل رسانی عقب ماندگی می کند.

مافیای رسانه ای
آدرس غلط می دهد
وی افزود اگر دقت کرده باشید همین

افراد در مافیای رسانه ای طی چند ماهه اخیر پشت سر هم مقاله می نویسند و به شکل های گوناگون به نظام تصمیم گیری کشور می گویند افزایش نرخ ارز هیچ ربطی به افزایش حجم نقدینگی و تورم ندارد. این هم یکی از خلاف گویی های بسیار خطرناک و حاوی مناسباتی است که آشوبناک کننده بیشتر وضعیت اقتصادی - اجتماعی در ایران است. اگر دقت کرده باشید این طیف و مافیای رسانه ای پشتیبان آنها یک باره این مسأله را مطرح کردند در حالی که نرخ ارز در عرض شش ماه در سال گذشته بیش از سه برابر افزایش پیدا کرد در دادن آدرس غلط به حکومت از خطرات اینکه حقوق بگیران بخواهند به ازای قدرت از دست رفته خود، تقاضای اضافه دستمزد سخن می گویند و درباره اینکه اضافه دستمزد در شرایط کنونی می تواند برای کشور فاجعه آفرینی کند، سخن می گویند. مؤمنی افزود: آنها ادعا می کردند اگر دستمزد ها افزایش پیدا کنند به سبب آن کشور، دولت و بنگاه های تولیدی دچار ماجراهایی می شوند. در حالی که هر کسی الفبای اقتصاد ایران را بلداند آگاهی دارد که در ساختار هزینه های بنگاه های ایران سهم مواد اولیه و کالاهای واسطه ای که عموماً وارداتی است و تابع نرخ ارز است، چیزی بیش از چهار برابر سهم حقوق دستمزد است. بنابراین در مورد عنصر اصلی یعنی سیاست های ثابت زدا افزایش نرخ ارز از سکوت می کنند بعد از عامل به مراتب کم اهمیت تر یعنی مسأله دستمزد و حقوق را به طرز غیر متعارفی برجسته می کنند و هشدار می دهند که اگر چنین شود کشور با مارپیچ تورمی روبه رو می شود. در روند آدرس های غلط دادن آنها هرگز اینکه فقط تاکنون در دولت اول دوم آقای روحانی بیش از هزار میلیارد تومان فقط در بازار رسمی پول ایران بهره بردار شده هیچ صحبتی نمی کنند. پرچم مبارزه با رانت را در دست می گیرند ولی این موارد را جزو

هر کسی الفبای اقتصاد ایران را بلداند آگاهی دارد که در ساختار هزینه های بنگاه های ایران، سهم مواد اولیه و کالاهای واسطه ای تابع نرخ ارز است و بیش از چهار برابر سهم حقوق و دستمزد است

حقوق حقه غیر مولدها به شمار می آورد و خطوط قرمز آنها را تشکیل می دهد که گویی درباره اش نباید صحبت کرد.

پارانه های نامیب
صنایع رانتی ایران می شود
وی افزود: یکی از حرف های شبههناک غیر متعارفی که چند وقتی هست راه انداخته اند، این است که ادعای کنند چیزی حدود ۹۰۰ هزار میلیارد تومان پارانه ضمنی در ماجرای حامل های انرژی وجود دارد. این حرف ها در دوره احمدی نژاد با بعد از خلیجی وسیع تر زده و به توصیه های این عزیزان عمل شد و نتایج آن اکنون پیش روی نظام تصمیم گیری کشور هست ولی آنها در این فضا سازی می خواهند از نظام تصمیم گیری ملاحظه زدایی کند و به گونه ای صحبت می کنند که اول بار هست با این مسأله روبه رو می شویم و هیچ تجربه قبلی از آن وجود ندارد. در عین حالی که درباره پارانه ها صحبت می کنند هرگز از پارانه های غیر متعارفی که به صنایع رانتی ایران مانند فولاد، پتروشیمی و... صحبتی به میان نمی آورند و هرگز مطالبه نمی کنند که قیمت انرژی محاسبه شده برای آنها حداقل با قیمتی که برای مردم پیشنهاد می کنند، هم تراز باشد. حتی در بحث حامل های انرژی این مسأله را مسکوت گذاشته اند که اکنون اصلی بحران شدت مصرف بالای انرژی، در تولید حامل های انرژی است، نه در مصرف آن. گزارش های

تراز نامه انرژی مکرر تصریح کرده که روزانه معادل یک میلیون بشکه نفت خام فقط در فرآیندهای تولید و انتقال حامل های انرژی، اتلاف انرژی تجربه می کنیم اما آنها هیچ پیشنهادی برای اصلاح بنیادی توسعه ای نمی کنند و فقط همه چیز را به دست کاری های قیمتی حواله می دهند. این صاحب نظر توسعه با تأکید بر اینکه راه نجات را در اشتغال مولد می بینیم، گفت: چند وقت پیش سازمان بین المللی کار گزارشی منتشر کرده بود که مضمون آن این بود که طی چند دهه گذشته حدود ۹۵ درصد رشد جهانی نیروی کار در کشورهای در حال توسعه اتفاق می افتد. این در حالی است که از کل سرمایه گذاری هایی که در دنیا صورت می گیرد فقط ۱۵ درصد از آن در کشورهای در حال توسعه انجام می شود. در کشورهای صنعتی که کار دارند، ۸۵ درصد سرمایه گذاری ها انجام می شود.

هر کسی الفبای اقتصاد ایران را بلداند آگاهی دارد که در ساختار هزینه های بنگاه های ایران، سهم مواد اولیه و کالاهای واسطه ای تابع نرخ ارز است و بیش از چهار برابر سهم حقوق و دستمزد است

وی گفت: در این زمینه ما یک عدم تقارن جدی داریم اما این واقعیت هم جزو چیزهایی است که با وجود همه اهمیتی که دارد باید کمر خورده و روبه روست و آن به بحران سرمایه گذاری مولد در ایران مربوط می شود که نه در باره آن صحبت می شود و نه درباره آن ریشه یابی می شود که ما چه مناسباتی ایجاد کردیم که انگیزه های سرمایه گذاری تولیدی را به حداقل رسانده و اعتماد تولید کننده ها از چشم انداز اثبات سیاست های اقتصادی به حداقل رسیده است.

وی گفت: در آمارهایی که درباره اشتغال داده می شود یکی از مسائل حیاتی کشور ما معمولاً مسکوت می گذارند. آمارهایی که داده می شود در بهترین حالت فقط فرصت های شغلی ایجاد شده را بر جسته می کنند اما درباره مشاغل که از بین می روند مسکوت می کنند. ما از نظر پارادوکس روبه رو هستیم. زمانی که تعداد بنگاه های اقتصادی کشور را در سال ۱۳۸۳ نگاه کنید و امروز با مقایسه اش کنید، ملاحظه می کنید که سقوط نسبتاً چشمگیری در تعداد بنگاه های اقتصادی کشور پدیدار شده است. آن چیزی که مسأله را شبیهناک تر می کند این است که تولید به محلی برای کسب رانت تبدیل شده است. در همین زمان که بنگاه هایی در پی ورشکستگی می شوند و فرو می ریزند ما شاهد هستیم که دائماً مجوز های جدید صادر می شود.

همسویی سیستم بانکی و جهت گیری های ضد اشتغال
مؤمنی ادامه داد: در حالی که در سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ بیش از ۱۰ هزار مجوز بهره برداری جدید صادر شده، اما با فلول چشمگیری تعداد بنگاه ها هم روبه رو هستیم که باید همه آنها هم

بنگاه های کوچک و متوسط نه امکان بهره مندی از منابع سیستم بانکی دارند و نه از بازار سرمایه می توانند نیاز های مالی خودشان را تأمین کنند در حالی که بخش عمده اشتغال کشور در بنگاه های کوچک و متوسط است

در نظر گرفت. در صفحه یک گزارش خلاصه تحولات اقتصادی کشور که بانک مرکزی منتشر کرده تصریح می شود که افزایش قیمت های حامل انرژی با همه بهانه هایی که در سال ۸۹ برای توجیه آن مطرح می شد، چهار پیامد جدی برای اقتصاد ایران داشته است: قیمت تمام شده محصولات انرژی بر و هزینه های حمل و نقل را افزایش داده و توان مالی تولید کنندگان را به شدت کاهش داده و قدرت خرید مصرف کنندگان را هم کاهش داده است. اکنون زمزمه ها و بازی های جدیدی که تحت عنوان دست کاری قیمت بنزین مطرح می شود باید توضیح دهند زمانی که این چیزها تجربه شده دوباره تکرار آن به چه معناست و آب به چه آسیابی ریخته می شود؟

استاد اقتصاد دانشگاه علامه ادامه داد: در هنگام آغاز به کار دولت آقای روحانی گزارشی تحت عنوان سیاست های اقتصادی دولت برای خروج غیر تورمی از رکود برای سال ۹۳ و ۹۴ توسط ستاد هماهنگی امور اقتصادی دولت مطرح شده و در آنجا به صراحت گفته شده همسویی حیرت انگیزی بین سیستم بانکی ایران و جهت گیری های ضد اشتغال ساختار نهادی موجود در آن زمان وجود داشته است. در آنجا تصریح شده که بخش مهمی از تسهیلات بانکی به تعداد اندکی بنگاه داده شده است. بنگاه های کوچک و متوسط نه امکان بهره مندی از منابع سیستم بانکی دارند و نه از بازار سرمایه می توانند نیاز های مالی خودشان را تأمین کنند. طی سال های گذشته بنگاه های کوچک و متوسط به هیچ منبع رسمی برای تأمین مالی دسترسی نداشته اند. این در حالی است که بخش عمده اشتغال کشور در بنگاه های کوچک و متوسط است. توجه کنید این مسائل چگونه مسکوت گذاشته می شود و بعد مسائلی که انواع و اقسام شبهه ها برای آن وجود دارد، عمده می شود.

اخبار کارگری

وزیر کار: واگذاری سهام کارخانه ها به کارگران ضروری است

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به مصوبه سال های گذشته مجلس در خصوص واگذاری ۲۳ درصد سهام کارخانه های دولتی به کارگران گفت: واگذاری این سهام طبق قوانین موجود به کارگران کارخانه ها ضروری است.

به گزارش ایرنا، محمد شریعتمداری در حاشیه نشست با نخبگان مسابقات ملی مهارت در کرج اظهار داشت: این قانون سال ها پیش به تصویب مجلس رسید و قرار بود تا سقف ۲۳ درصد سهام کارخانه های کارگران همان کارخانه اختصاص داده شود. لیکن طی سال های اخیر روند تغییر کرد و سهام عدالت جایگزین آن شد. وی ادامه داد: ما اختصاص سهام کارخانه ها را به کارگران یک امر ضروری می دانیم و آن را در ششوی عالی خصوصی سازی مطرح کردیم تا بر اساس قوانین موجود کشور اجرا شود. شریعتمداری در خصوص اینکه سهام کدام کارخانه ها باید به کارگران واگذار شود، گفت: در زمان حاضر سهام کارخانه های که خصوصی سازی می شوند، مدنظر است.

وی در بخش دیگری از سخنانش درباره افزایش ۵۲ درصدی حق بیمه کارگران ساختمانی کشور اظهار داشت: طبق بررسی ها، کارگران ساختمانی به دولت بدهی معوق دارند و باید به مرور آن را پرداخت کنند.

شریعتمداری گفت: موضوع بیمه کارگران ساختمانی با تکلیف دولت بررسی شد. این کارگران دارای بدهی معوق سال های قبل هستند که باید به تدریج نسبت به پرداخت بدهی خود به دولت اقدام کنند. وی افزود: سازمان تأمین اجتماعی در این خصوص تصمیم گیری کرده و ممکن است در آن تجدید نظر صورت بگیرد.

کاهش چشمگیر قدرت خرید کارگران در ۱۴ سال گذشته

مقایسه تورم و میزان افزایش دستمزد کارگران در ۱۴ سال گذشته، نشان می دهد بیشترین شکاف دستمزد تا تورم که منجر به کاهش شدید قدرت خرید این گروه از جامعه شده، در سال های ۸۹ تا ۹۲ ایجاد شده است.

به گزارش مهر، هر چند افزایش میزان دستمزد در نگاه نخست، بیانگر میزان افزایش قدرت خرید کارگران است اما بیش از تمرکز بر میزان افزایش دستمزد باید نگاهها به شاخص تورم و مدیریت آن باشد، چرا که افزایش میزان دستمزد بدون توجه به متغیر نرخ تورم، اثر معکوس خواهد داشت و به کاهش قدرت خرید منجر می شود. بررسی وضعیت میزان افزایش دستمزد در نرخ تورم از سال ۸۴ تاکنون نشان می دهد، فاصله تورم از دستمزد طی سال های ۸۹ تا ۹۲ افزایش پیدا کرده است. به عبارتی با تشدید فاصله تورم تا دستمزد طی این بازه زمانی، قدرت خرید کارگران به نسبت سال های قبل از آن کاهش بیشتری داشته است. بر اساس این گزارش، از سال ۸۴ تا ۸۶ میزان درصد افزایش دستمزد کارگران، بیش از نرخ تورم بوده، به این ترتیب که در سال ۸۴ نرخ تورم ۱۰ درصد بوده اما میزان افزایش دستمزد حدود ۱۵ درصد به ثبت رسیده است. همچنین در سال ۸۵ حداقل دستمزد در حالی که ۲۲ درصد افزایش یافت که نرخ تورم در آن زمان، ۱۱ درصد بود.

در سال ۸۶ نیز در حالی که نرخ تورم ۱۸ درصد بوده، حداقل دستمزد ۲۲ درصد افزایش یافته و این آمار نشان می دهد که در آن زمان، همواره بر افزایش میزان دستمزد بیش از نرخ تورم، تأکید شده تا قدرت خرید کارگران، حداقل حفظ شود. بررسی آمارها نشان می دهد که در سال ۸۷ این روند معکوس شده و تورم از میزان افزایش دستمزد، پیشی گرفته و مجدداً در سال های ۸۸ و ۸۹، میزان افزایش دستمزد از تورم بالاتر رفته اما طی بازه زمانی سه ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ در عین حال که مجدداً نرخ تورم از میزان افزایش دستمزد پیشی گرفت، این فاصله قابل توجه بوده است. البته بررسی هات نشان می دهد که علت این شکاف، اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در سال ۸۹ و نمایان شدن آثار آن از سال ۹۰ تا شاخص های اقتصادی کشور و از جمله تورم بوده است. بر این اساس، با شکاف قابل توجه تورم تا دستمزد، قدرت خرید کارگران در سال های ۹۰ تا ۹۲ به شدت کاهش یافته و جبران این فاصله طی سال های آتی، سخت شده است.

افزود: امسال سال آخر نمایندگی من در مجلس است. بار آخر که این طرح را به مجلس بردم ۷۶ رای موافق داشت که تا ۱۷۶ رای فاصله زیادی داشت. در این مدت باقیمانده تمام همت فعالان کارگری و کارگران باید تجمیع شود تا بتوانیم این طرح را به مجلس ببریم و برای آن رای بگیریم. امروز دیگر به حجت تمام شده و ما باید عمل کنیم. رهبری نیز بر این امر تأکید مود که نداشته اند.

اینکه سال ۷۸ به بعد قرار داد های موقت به کرسی ننشسته است، اظهار داشت: چیزی که ۲۰ سال از آن گذشته، دیگر قابل تحمل نیست. بارها تلاش کردیم اما هر بار نتوانستیم در مجلس برای خاتمه دادن به قرار داد های موقت رای بگیریم. تبصره یک ماده هفت قانون کار را بخواهید، می گویند دسته از کارهایی که طبیعتش موقت است باید دولت مشخص کند. بقیه کارها دیگر موقت نیستند. وی

عدهای برای تعدیل کارگران خیز برداشته اند

دیبر کل خانه کارگر می گوید: ما بارها تلاش کردیم اما نتوانستیم در مجلس برای خاتمه دادن به قرار داد های موقت رای بگیریم. امسال سال آخر نمایندگی من در مجلس است. در این مدت باقیمانده تمام همت فعالان کارگری و کارگران باید تجمیع شود تا بتوانیم این طرح را به مجلس ببریم و برای آن رای بگیریم.

به گزارش ایلنا، علیرضا محجوب در گردهمایی کارگران قراردادی و پیمانی با اشاره به مسأله دستمزد کارگران اظهار داشت: دقت کنیم همین الان عدهای برای تعدیل کارگران خیز برداشته اند. در برخی کارخانه ها اضافه کاری را به کارگران تحمیل کرده اند، به این خاطر که قدرت پرداخت ندارند و سعی می کنند کارگر را فراری دهند.

وی ادامه داد: معتقدیم که ۱۹۰ هزار تومان بن کارگری را با ارز دولتی به ما بدهند تا از طریق تعاونی ها تهیه و توزیع کنیم، از این روی کار سنگین را از ششوی عالی کاری خواهیم مینی بر اینکه بحث غیر نقدی شدن بن کارگری را مطرح کنند. این نماینده مجلس خاطر نشان کرد: من ۲۳ سال در شورای عالی کار بودم. بحث مهمی که این روزها مطرح است این است که کارگر برای کار فرما گران در می آید. آن زمان هم این موضوعات مطرح بود. در سال ۱۴۰۶ به مامی گفتند مزد شما ۳۰ درصد قیمت تمام شده است در حالی که در تمام دنیا این رقم ۱۵ درصد است. مامی گفتیم به قیمت تمام شده کار نداریم و باید معیشت کارگران را معیار قرار دهیم. محجوب افزود: همین شد که کم کم

خبر

دیبر کل خانه کارگر: